

FRANSIZCA ÖĞREN AVEC TAHSİN

Le Présent

3e Groupe

pouvoir · devoir · vouloir

Yapabilmek, Zorunda Olmak, İstemek

Bu derste neleri öğreneceksin?

- 3. grup fiiller neden "düzensiz" ama "kaotik değil"?
 - Pouvoir: yapabilmek — yetenek ve izin
 - Devoir: zorunda olmak — zorunluluk
 - Vouloir: istemek — istek ve arzu
- Üçlü karşılaştırma: istek vs zorunluluk vs yetenek
- "Fiil + fiil" yapısı: Je peux venir, Je dois partir...

fransizcaogren.net

1 3. Grup: Korkma, Sistem Var!

Sana doğruyu söyleyeyim: 3. grup fiiller düzensiz — yani 1. ve 2. gruptaki gibi tek bir formülle çekilemezler. Ama bu "kaos" demek değil. 3. grup fiilleri **küçük aileler** gibi düşün: her ailenin kendi kuralı var, ama aile içinde tutarlılar.

Bugün sana en önemli 3 tane 3. grup fiili öğreteceğim: **pouvoir**, **devoir** ve **vouloir**. Bu üçlü Fransızca konuşmanın belkemiği — çünkü neredeyse her cümlede "yapabilirim", "yapmalıyım" veya "istiyorum" diyorsun.

Kodlama — 3 süper kahraman: Bu üç fiili üç süper kahraman gibi düşün. **Pouvoir** = güç kahramanı (yapabilmek). **Devoir** = görev kahramanı (yapma zorunluluğu). **Vouloir** = arzu kahramanı (istemek). Her birinin kendi gücü var ve ikinci bir fiille birlikte çalışırlar.

Ve çok önemli bir yapı öğreneceksin: **fiil + fiil**. Bu üç fiilden sonra ikinci bir fiilin mastar hali (infinitif) gelir:

- **Je peux venir.** — **Gelebilirim.** (yapabilmek + gelmek)
- **Je dois travailler.** — **Çalışmalıyım.** (zorunda olmak + çalışmak)
- **Je veux manger.** — **Yemek istiyorum.** (istemek + yemek)

Türkçeyle bağlantı: Türkçede "yapabilirim", "yapmalıyım", "istiyorum" derken ekleri kullanırsın. Fransızcada ise bunlar ayrı fiillerdir. Ama mantık aynı: birinci fiil ne yapacağını, ikinci fiil eylemi söyler.

2 Pouvoir — Yapabilmek

Pouvoir iki anlam taşır: **yetenek** (fiziksel olarak yapabilmek) ve **izin** (izin dahilinde yapabilmek). Türkçedeki "-ebilmek/-abilmek" eki.

Kodlama: "peux" = "püü" — bir şeyi itiyorsun, zorla da olsa yapabiliyorsun.

Kişi	Çekim	Okunuş	Türkçe
je	peux	[pö]	yapabilirim
tu	peux	[pö]	yapabilirsin
il/elle	peut	[pö]	yapabilir
nous	pouvons	[puvö]	yapabiliriz
vous	pouvez	[puve]	yapabilirsiniz
ils/elles	peuvent	[pöv]	yapabilirler

Kalıbı gör: Tekilde **peu-** (peux/peux/peut), çoğulda **pouv-** (pouvons/pouvez) ve ils'de **peuv-** (peuvent). Kök değişiyor ama tekilde hep "peu", çoğulda hep "pouv/peuv". İki kök var, o kadar.

Pouvoir Örnekleri

- Je peux venir demain. — Yarın gelebilirim.
- Tu peux m'aider ? — Bana yardım edebilir misin?
- Il ne peut pas dormir. — Uyuyamıyor.
- Vous pouvez entrer. — Girebilirsiniz.
- Est-ce que je peux... ? — ...yapabilir miyim? (izin isteme)

3 Devoir — Zorunda Olmak

Devoir zorunluluk bildirir: "yapmak zorundayım", "yapmalıyım". Türkçedeki "-malı/-meli" ve "-mak zorunda" yapılarının karşılığı.

Kodlama: "dois" = "DO!" — biri sana emir veriyor, yapman lazım!

Kişi	Çekim	Okunuş	Türkçe
je	dois	[dua]	yapmalıyım
tu	dois	[dua]	yapmalısın
il/elle	doit	[dua]	yapmalı
nous	devons	[dövö]	yapmalıyız
vous	devez	[döve]	yapmalısınız
ils/elles	doivent	[duav]	yapmalılar

Devoir Örnekleri

- Je dois travailler. — Çalışmalıyım.
- Tu dois partir maintenant. — Şimdi gitmelisin.
- Nous devons étudier. — Çalışmalıyız.
- Vous devez faire attention. — Dikkat etmelisiniz.

4 Vouloir — İstemek

Vouloir istek ve arzu bildirir: "istiyorum", "yapmak istiyorum". Günlük hayatta en çok kullanacağın fiillerden biri.

Kodlama: "veux" = "ve" bana ver! İstiyorum, al getir!

Kişi	Çekim	Okunuş	Türkçe
------	-------	--------	--------

je	veux	[vö]	istiyorum
tu	veux	[vö]	istiyorsun
il/elle	veut	[vö]	istiyor
nous	voulons	[vulö]	istiyoruz
vous	voulez	[vule]	istiyorsunuz
ils/elles	veulent	[völ]	istiyorlar

Vouloir Örnekleri

- **Je veux manger. — Yemek istiyorum.**
- **Tu veux venir avec moi ? — Benimle gelmek ister misin?**
- **Elle veut dormir. — Uyumak istiyor.**
- **Je voudrais un café. — Bir kahve isterdim. (kibar form)**

Kibar istek: "Je veux" biraz doğrudan ve kaba gelebilir. Kibar olmak istiyorsan "**Je voudrais**" (isterdim) kullan. Restoranda, dükkânda, resmi ortamlarda hep "Je voudrais" tercih edilir. Bu formu şimdilik kalıp olarak ezberle — ileride koşul kipinde (conditionnel) detaylı öğreneceksin.

5 Üçlü Karşılaştırma: İstek, Zorunluluk, Yetenek

Bu üç fiil Fransızcanın "modalite üçgeni"ni oluşturur. Her biri farklı bir anlam katmanı taşır:

Fiil	Anlam	Türkçe Ek	Örnek
pouvoir	Yetenek / İzin	-ebilmek	Je peux nager.
devoir	Zorunluluk	-malı / zorunda	Je dois étudier.
vouloir	İstek / Arzu	istemek	Je veux dormir.

Bu üçlü aynı cümle yapısıyla çalışır: **özne + modal fiil + mastar (infinitif)**. İkinci fiil her zaman çekimsiz (mastar) kalır.

- **Je peux venir. (gelebilirim — venir çekimsiz)**
- **Je dois partir. (gitmeliyim — partir çekimsiz)**
- **Je veux manger. (yemek istiyorum — manger çekimsiz)**

Altın kural: Bu üç fiilden sonra gelen ikinci fiil **asla çekilmez!** Her zaman mastar (infinitif) kalır. "Je veux manger" yanlış — "Je veux **manger**" doğru. Türkçede de aynı: "Yemek yemek istiyorum" dersin, "yemek yer istiyorum" demezsin.

6 3 Fiilin Ortak Kalıbı

Dikkat ettiysen bu üç fiilin çekim yapısı birbirine çok benziyor:

Kişi	Pouvoir	Devoir	Vouloir
je	peux	dois	veux
tu	peux	dois	veux
il	peut	doit	veut
nous	pouvons	devons	voulons
vous	pouvez	devez	voulez
ils	peuvent	doivent	veulent

Kalıbı gör: Üçünde de aynı yapı var: tekilde bir kök (peu-/doi-/veu-), çoğulda farklı kök (pouv-/dev-/voul-), ils'de yine tekil köke yakın (peuv-/doiv-/veul-). Ve ekler hep aynı: -x, -x, -t (tekil), -ons, -ez, -ent (çoğul). Yani "düzensiz" diyoruz ama aralarında gizli bir düzen var!

7 Türk Öğrencilerin Hataları

YANLIŞ: Je veux mange. (ikinci fiil çekilmiş!)

DOĞRU: Je veux manger. (ikinci fiil mastar kalır)

Neden: Pouvoir/devoir/vouloir'dan sonra ikinci fiil her zaman mastar (infinitif) olur.

YANLIŞ: Je veux à manger. (gereksiz à!)

DOĞRU: Je veux manger. (vouloir + mastar, arada edat yok)

Neden: Vouloir'dan sonra doğrudan mastar gelir. Araya à veya de girmez.

YANLIŞ: Nous pouvons pas venir. (ne eksik!)

DOĞRU: Nous ne pouvons pas venir. (ne...pas fiili sarar)

Neden: Olumsuzlukta ne + fiil + pas yapısı geçerli. Ne kısmı atlanamaz.

YANLIŞ: Il pouvoir venir. (fiil çekilmemiş!)

DOĞRU: Il peut venir. (birinci fiil çekilir, ikinci mastar kalır)

Neden: İlk fiil (pouvoir) kişiye göre çekilir. Mastar kalan ikinci fiildir.

8 Hangi Fiili Seçeceğim?

Kendine şu soruyu sor:

"Yapabilir miyim?" → pouvoir (yetenek/izin)

"Yapmak zorunda mıyım?" → devoir (zorunluluk)

"Yapmak istiyor muyum?" → vouloir (istek)

9 Mini Metin: Bir Sabah

Il est sept heures. Je dois me lever. Je ne veux pas ! Mais je dois aller à l'école. Ma mère dit : "Tu dois te préparer !" Je veux dormir encore cinq minutes. "Tu ne peux pas dormir, tu es en retard !" Finalement, je me lève. Je veux manger du chocolat mais je dois manger des céréales. Mon frère peut rester à la maison parce qu'il est malade. Moi, je dois partir. Je ne veux pas, mais je dois.

Saat yedi. Kalkmalıyım. İstemiyorum! Ama okula gitmeliyim. Annem diyor: "Hazırlanmalısın!" Beş dakika daha uyumak istiyorum. "Uyuyamazsın, geç kaldın!" Sonunda kalkıyorum. Çikolata yemek istiyorum ama gevrek yemeliyim. Erkek kardeşim evde kalabilir çünkü hasta. Ben gitmeliyim. İstemiyorum ama zorundayım.

Fark ettin mi? Bu kısa metinde pouvoir, devoir ve vouloir sürekli birbirinin yerine geçiyor. Sabah rutinde bile bu üç fiil hayatımızı yönetiyor: ne istiyorsun (vouloir), ne yapmalısın (devoir), ne yapabilirsin (pouvoir).

10 Mini Özet

3. grup = düzensiz ama kaotik değil. Küçük aileler halinde öğrenilir.

Pouvoir = yapabilmek (-ebilmek). Devoir = zorunda olmak (-malı). Vouloir = istemek.

Üçü de aynı yapıyla çalışır: modal fiil (çekimli) + ikinci fiil (mastar/infinatif).

İkinci fiil asla çekilmez! Je veux manger (doğru), je veux mange (yanlış).

Tekilde kök farklı (peu-/doi-/veu-), çoğulda farklı (pouv-/dev-/voul-). Ama ekler aynı.

Kibar istek: "je voudrais" = isterdim. Restoranda, dükkânda, resmi yerlerde kullan.

Kendine sor: yapabilir miyim? (pouvoir), zorunda mıyım? (devoir), istiyor muyum? (vouloir).